

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2552-22

meddelad i Stockholm den 18 oktober 2022

KLAGANDE

Ombud: juristerna Paula Röttorp och Henrietta Cahn
Centrum för rättvisa
Box 2215
103 15 Stockholm

MOTPART

Tillväxtverket
Box 4044
102 61 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 5 april 2022 i mål nr 5335-21

SAKEN

Stöd vid korttidsarbete

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

1. Arbetsgivare som har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter har under vissa förutsättningar rätt till statligt stöd (stöd vid korttidsarbete). Stödet är avsett att täcka en del av kostnaderna när en arbetsgivare under en begränsad tid minskar de anställdas arbetstid, men utan att arbetstagarnas löner minskas i samma omfattning. Syftet med stödet är att bevara arbetstillfällena i situationer när det annars skulle kunna bli aktuellt med uppsägningar.
2. En arbetsgivare som uppfyller villkoren för stöd kan ansöka om godkännande. Om godkännande lämnas kan arbetsgivaren ansöka om och beviljas preliminärt stöd i sex månader. Tidsperioden kan förlängas en gång i tre månader, om de ekonomiska svårigheterna förväntas kvarstå. Stöd kan även sökas retroaktivt, vilket innebär att en stödperiod kan inledas innan arbetsgivaren har ansökt om godkännande. Den som har beviljats preliminärt stöd är skyldig att efter en viss tid göra en avstämning där det ska bedömas i vilken utsträckning genomförda arbetstids- och löneminskningar motsvarar villkoren för stödet.
3. Beviljat stöd kan under vissa förutsättningar krävas tillbaka, bl.a. om en arbetsgivare har lämnat oriktiga uppgifter eller på något annat sätt orsakat att stöd felaktigt lämnats.
4. ansökte om godkännande och stöd vid korttidsarbete den 9 april 2020. I ansökan uppgav bolaget att det på grund av covid-19 drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som det inte hade kunnat förutse eller undvika.
5. Tillväxtverket godkände ansökan den 12 april 2020 och beslutade samtidigt att bevilja preliminärt stöd vid korttidsarbete om ca 114 000 kr för perioden 25 mars–25 juni 2020.

6. Tillväxtverket beslutade sedan att kräva tillbaka stödet eftersom bolaget den 3 april 2020 hade beslutat att göra en vinstutdelning om 200 000 kr. Bolaget hade därmed inte drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som det inte kunnat förutse eller undvika och bolaget ansågs genom uppgifterna i ansökan om stöd ha orsakat att stöd lämnats på felaktig grund. I samma beslut avslogs bolagets ansökan om förlängning av tidsperioden för godkännandet och ytterligare preliminärt stöd.
7. ████████ överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Stockholm som upphävde det och återförvisade målet i den del som avsåg förlängning av tidsperioden för godkännandet och ytterligare preliminärt stöd till Tillväxtverket för ny prövning.
8. Tillväxtverket överklagade till Kammarrätten i Stockholm som upphävde förvaltningsrättens dom och fastställde Tillväxtverkets beslut.

YRKANDEN M.M.

9. ████████████████████ yrkar att Tillväxtverkets beslut ska upphävas och att bolagets ansökan om förlängning av tidsperioden för godkännandet och ytterligare preliminärt stöd ska återförvisas till Tillväxtverket. Bolaget anför att Tillväxtverket inte har uppfyllt sin bevisbörda och att utdelningsbeslutet inte ensamt kan ligga till grund för ett beslut om återkrav.
10. *Tillväxtverket* anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Frågan i målet**

11. Frågan i målet är vilken betydelse beslut om vinstutdelning under stödperioden har vid återkrav av stöd vid korttidsarbete.

Rättslig reglering m.m.

12. Enligt 5 a § första stycket lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete lämnas stöd till en enskild arbetsgivare efter godkännande. I andra stycket anges bl.a. att ett sådant godkännande bara får lämnas om arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter, de ekonomiska svårigheterna har orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll och de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas.
13. En arbetsgivare som har fått ett godkännande får enligt 6 a § beviljas preliminärt stöd för högst sex kalendermånader i följd. Om de ekonomiska svårigheterna förväntas kvarstå när denna tidsperiod löper ut får den enligt 7 a § förlängas en gång med tre kalendermånader.
14. Enligt 31 § första stycket är en arbetsgivare, som genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp, återbetalningsskyldig för det som har betalats ut för mycket.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

15. Vid återkrav är det den beslutande myndigheten som har bevisbördan för att förutsättningarna för återkrav är uppfyllda (se bl.a. HFD 2011 ref. 81 och HFD

2013 ref. 50). Det innebär att det är Tillväxtverket som ska visa att bolaget har förorsakat att stödet lämnats på felaktig grund.

16. Godkännande för stöd vid korttidsarbete får bara lämnas om en arbetsgivare har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll och som inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas. För att de ekonomiska svårigheterna ska anses allvarliga ska behovet av arbetstidsförkortning vara betydande. Arbetsgivaren ska i frånvaro av stöd vara tvingad att genomföra omfattande uppsägningar (prop. 2019/20:132 s. 86). Det torde i allmänhet finnas viss beredskap hos solida arbetsgivare att möta även plötsliga nedgångar i efterfrågan eller andra oförutsedda hinder (a. prop. s. 56).
17. Vid riksdagsbehandlingen gjorde finansutskottet bl.a. ett förtydligande i förhållande till lagförslaget i propositionen vad gäller kravet på tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter. Enligt utskottet kan det inte anses försvarligt att arbetsgivare som mottar stöd från det allmänna vid korttidsarbete samtidigt genomför aktieutdelningar och andra liknande utbetalningar (bet. 2019/20:FiU51 s. 20 och 22).
18. Att ett bolag har fattat eller verkställt ett beslut om utdelning efter att ha ansökt om godkännande eller efter det att stödperioden inleddes utgör en tydlig indikation på att företaget självt inte har ansett sig ha allvarliga ekonomiska svårigheter. Om Tillväxtverket kan visa att ett sådant beslut har fattats eller verkställts efter ansökan eller under stödperioden bör det därför vara tillräckligt för att myndigheten ska anses ha visat att bolaget inte hade grund för ett påstående om att det hade sådana allvarliga ekonomiska svårigheter som krävs för rätt till stöd. Det ankommer då på bolaget att lägga fram omständigheter till stöd för att det ändå inte finns skäl att återkräva stödet.

Bedömningen i detta fall

19. har i ansökan den 9 april 2020 om stöd vid korttidsarbete uppgett att bolaget har drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som bolaget inte kunnat förutse eller undvika. Tillväxtverket godkände därför ansökan och stöd betalades ut till bolaget med ca 1 14 000 kr för perioden 25 mars–25 juni 2020. Tillväxtverket har därefter uppmärksammat att bolaget den 3 april 2020 beslutat om utdelning till sina aktieägare med 200 000 kr.
20. Bolagets ansökan om stöd avsåg tid från och med den 25 mars 2020. Det innebär att anställd personal redan från och med det datumet hade permitterats i enlighet med ett skriftligt avtal om korttidsarbete. Beslutet om utdelning fattades av bolagsstämman den 3 april 2020, dvs. drygt en vecka efter att anställd personal hade permitterats.
21. Att fattade ett beslut om utdelning under stödperioden talar starkt för att bolaget inte ansåg sig ha sådana allvarliga ekonomiska svårigheter som krävs för att stöd ska lämnas. Bolaget har anfört att en extra bolagsstämma den 6 april 2020 beslutade att skjuta upp utbetalningen av utdelningen och att bolaget under april och maj 2020 förlorade ca 60 procent av sin omsättning. Detta är dock inte tillräckligt för att anse att bolaget när stödperioden inleddes hade sådana tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som är en förutsättning för att stöd ska lämnas.
22. Högsta förvaltningsdomstolen anser att Tillväxtverket har visat att bolaget genom att inte upplysa om omständigheterna kring utdelningen har lämnat oriktig uppgift om sin ekonomiska situation och därmed förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund. Tillväxtverkets beslut att återkräva stödet är därför riktigt.

23. Tillväxtverket avslog även ansökan om förlängning av tidsperioden för godkännandet och ytterligare preliminärt stöd. Eftersom Högsta förvaltningsdomstolen anser att det var riktigt av Tillväxtverket att återkräva stödet finns det inte någon möjlighet att bevilja ytterligare preliminärt stöd. Tillväxtverkets beslut är därmed även i denna del riktigt.
24. Överklagandet ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Thomas Bull, Marie Jönsson och Linda Haggren.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Emma Millberg.